

ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ
« ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ »

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Ἡ μήτηρ μου ἐκρέμασε τὴν κεφαλὴν, ὡς κατάδικος, ὅστις ἴσταται ἐνώπιον τοῦ κριτοῦ του μὲ τὴν συναίσθησιν τρομεροῦ τινὸς ἐγκλήματος.

- Τὸ 'θυμᾶσαι τὸ Ἀννιώ μας; μὲ ἠρώτησε μετὰ τινὰς στιγμὰς πληκτικῆς σιωπῆς.

- Μάλιστα, μητέρα! Πῶς δὲν τὸ 'θυμοῦμαι! ἦταν ἡ μόνη μας ἀδελφή, κ' ἐξεψύχησεν ἐμπρὸς στὰ 'μάτια μου.

- Ναὶ! μὲ εἶπεν, ἀναστενάξασα βαθέως, ἀλλὰ δὲν ἦτο τὸ μόνον μου κορίτσι! Ἐσὺ εἶσαι τέσσαρα χρόνια μικρότερος ἀπὸ τὸ Χρηστάκη. Ἐνα χρόνο κατόπιν του ἔκαμα τὴν πρώτη μου θυγατέρα.

Ἦταν τότε κοντά, 'πὺ ἐπαντρολογιέτο ὁ Φώτης ὁ Μυλωνᾶς. Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σου παράργησε τὸ γάμο τους, ὡς 'πὺ ν' ἀποσαραντήσω ἐγὼ, γιὰ νὰ τοὺς στεφανώσουμε μαζί. Ἦθελε νὰ μὲ 'βγάλη καὶ μένα στὸν κόσμος, γιὰ νὰ χαρῶ 'σὰν 'πανδρευμένη, ἀφοῦ κορίτσι δὲν μ' ἀφῆκεν ἡ γιαγιά σου νὰ χαρῶ.

Τὸ πρωὶ τους 'στεφανώσαμε, καὶ τὸ βράδυ ἦταν οἱ καλεσμένοι στὸ σπίτι τους· καὶ ἐπαῖζαν τὰ βιολιά, καὶ ἔτρωγεν ὁ κόσμος μέσα στὴν αὐλὴ, κ' ἐγύρνα ἡ κανάτα μὲ τὸ κρασί ἀπὸ χέρι σὲ χέρι. Καὶ ἔκαμεν ὁ πατέρας σου κέφι, 'σὰν διασκεδαστικός πὺ ἦταν ὁ μακαρίτης, καὶ μ' ἔρριψε τὸ μανδύλι του, νὰ σηκωθῶ νὰ χορέψουμε. 'Σὰν τὸν ἔβλεπα νὰ χορεύῃ, μοῦ ἀνοιγεν ἡ καρδιά μου, καὶ 'σὰν νέα πὺ ἤμουνε, ἀγαποῦσα κ' ἐγὼ τὸ χορό. Κ' ἐχορέψαμε λοιπὸν κ' ἐχόρεψαν καὶ οἱ ἄλλοι καταπόδι μας. Μὰ ἐμεῖς ἐχορέψαμε καὶ καλλίτερα καὶ πολύτερα.

'Σαν ἐκοντέψανε τὰ μεσάνυχτα, ἐπῆρα τὸν πατέρα σου παράμερα καὶ τὸν εἶπα· ἄνδρα, ἐγὼ ἔχω παιδὶ 'στὴν κούνια καὶ δὲν 'μπορῶ πιά νὰ μείνω.

Τὸ παιδί πεινᾷ· ἐγὼ ἐσπάργωσα. Πῶς νὰ τὸ βυζάξω μὲς' 'στὸν κόσμον καὶ μὲ τὸ καλὸ μου φόρεμα! Μείνε σύ, ἂν θέλῃς νὰ διασκεδάσῃς ἀκόμα. Ἐγὼ θὰ πάρω τὸ μωρὸ νὰ 'πάγω 'στὸ σπῖτι.

- Ἐ, καλὰ γυναίκα! εἶπε ὁ σχωρεμένος, καὶ μ' ἐπαπάρισε 'πα στὸν ὦμον. Ἐλα, χόρεψε κι' αὐτὸ τὸ χορὸ μαζί μου, καὶ ὕστερα πηγαίνουμε κ' οἱ δύο. Τὸ κρασί ἄρχισε νὰ μὲ χτυπᾷ στὸ κεφάλι, καὶ ἀφορμὴ γυρεύω κι' ἐγὼ νὰ φύγω.

Ἦσαν ἐξεχορέψαμε κ' ἐκείνο τὸ χορὸ, ἐπήραμε τὴ στράτα.

Ὁ γαμβρὸς ἔστειλε τὰ παιχνίδια καὶ μας ἐξεπροβόδησαν ὥς τὸ μισὸ τὸ δρόμο. Μὰ εἶχαμε ἀκόμη πολὺ ὥς τὸ σπῖτι. Γιατὶ ὁ γάμος ἔγινε 'στὸν Καρσιμαχαλᾶ. Ὁ δοῦλος ἐπήγαινε 'μπροστὰ μὲ τὸ φανάρι. Ὁ πατέρας σου ἐσήκωνε τὸ παιδί, καὶ 'βαστοῦσε καὶ 'μένα ἀπὸ τὸ χέρι.

- Κουράσθης, βλέπω, γυναίκα!

- Ναὶ, Μιχαλιό. Κουράσθηκα.

- Ἄιντε βάλ' ἀκόμα κομμάτι δύναμι, ὥς ποῦ νὰ φθάσουμε στὸ σπῖτι, θὰ στρώσω τὰ στρώματα μοναχός μου. Ἐμετάνοιωσα ποῦ σ' ἔβαλα κ' ἐχόρεψες τόσο πολὺ.

- Δὲν πειράζει, ἄνδρα, τοῦ εἶπα. Τὸ ἔκαμα γιὰ τὸ χατῆρι σου. Αὐριο ξεκουράζομαι πάλι.

Ἔτσι ἤρθαμε στὸ σπῖτι. Ἐγὼ ἐφάσκισα κ' ἐβύζαξα τὸ παιδί κ' ἐκεῖνος ἔστρωσε. Ὁ Χρηστάκης ἐκοιμᾶτο μαζί μὲ τὴν Βενετειά, ποὺ τὴν ἀφῆκα νὰ τὸν φυλάγῃ. Ἦσαν 'λίγο ἐπλαγιάσαμε καὶ 'μεῖς. Ἐκεῖ, μέσα στὸν ὕπνο μου, μ' ἐφάνηκε πῶς ἐκλαψε τὸ παιδί. τὸ καϋμένο! εἶπα, δὲν ἔφαγε σήμερον χορταστικά. Καὶ ἀκούμβησα στὴν κούνια του νὰ τὸ βυζάξω. Μὰ ἤμουν πολὺ κουρασμένη καὶ δὲν 'μποροῦσα νὰ κρατηθῶ. Τὸ ἔβγαλα λοιπὸν, καὶ τὸ ἔβαλα κοντά μου, μὲς' στὸ στρώμα, καὶ τοῦ ἔδωσα τὴ ρόγα στὸ στόμα του. Ἐκεῖ μὲ 'ξαναπῆρεν ὁ ὕπνος.

Δὲν ἤξεύρω πόσῃν ὥρᾳ ἤθελεν ὡς τὸ πουργό. Μὰ 'σὰν ἔνοιωσα νὰ χαράζῃ - ἄς τὸ βάλῃ, εἶπα, τὸ παιδί στὸν τόπο του.

Μὰ 'κεῖ πὺν πῆγα νὰ τὸ σηκώσω, τί νὰ διῶ! τὸ παιδί δὲν ἐσάλευε!

Ἐξύπνησα τὸν πατέρα σου· τὸ 'ξεφασκιάσαμε, τὸ 'ζεστάναμε, τοῦ ἐτρίψαμε τὸ μυτούδι του, τίποτε! - ἦταν ἀπεθαμένο!

- Τὸ 'πλάκωσες, γυναίκα, τὸ παιδί μου! - εἶπεν ὁ πατέρας σου, καὶ τὸν ἐπῆραν τὰ δάκρυα. Τότε ἄρχισα ἐγὼ νὰ κλαίγω 'στὰ δυνατὰ καὶ νὰ ξεφωνίζω. Μὰ ὁ πατέρας σου ἔβαλε τὸ χέρι του στὸ στόμα μου καὶ - Σούς! μὲ εἶπε. Τί φωνάζεις ἔτσι, βρὲ βῶδι; - Αὐτὸ μὲ τὸ εἶπε, Θεὸς σχωρὲς' τόνε. Τρία χρόνια εἶχαμε 'πανδρευμένοι, κακὸ λόγο δὲν μὲ εἶπε. Κ' ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ μὲ τὸ εἶπε. - 'Ε; Τί φωνάζεις ἔτσι; θέλεις νὰ ξεσηκώσης τὴ γειτονιά, νὰ 'πῇ ὁ κόσμος πῶς ἐμέθυσες κ' ἐπλάκωσες τὸ παιδί σου;

Καὶ εἶχε δίκη, 'ποὺ ν' ἀγιάσουν τὰ χῶματα ποῦ κοίτεται! Γιατὶ, ἂν τὸ 'μάθαινε ὁ κόσμος, ἔπρεπε νὰ σχίσω τὴ γῆ νὰ ἔμβῃ μέσα ἀπὸ τὸ κακὸ μου.

Ἀλλὰ, τί τὰ θέλεις! Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἁμαρτία. 'Σὰν τὸ ἐθάψαμε τὸ παιδί, κ' ἐγυρῖσαμεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, τότε ἄρχισε τὸ θρῆνος τὸ μεγάλο. Τότε πιά δὲν ἔκλαιγα κρυφά. - Εἶσαι νέα, καὶ θὰ κάμῃς κι' ἄλλα, μ' ἔλεγαν. Ὡς τόσον ὁ καιρὸς 'περνοῦσε, καὶ ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἔδιδε τίποτε. Νά! ἔλεγα μέσα μου. Ὁ Θεὸς μὲ τιμωρεῖ, γιατί δὲν ἐστάθηκα ἄξια νὰ προφυλάξω τὸ παιδί 'ποὺ μ' ἔδωκε! Καὶ ἐντρεπόμενα τὸν κόσμο, καὶ ἐφοβούμεν τὸν πατέρα σου. Γιατὶ κ' ἐκεῖνος ὅλο τὸν πρῶτο χρόνο ἔκαμνε τάχα τὸν ἀλύπητο καὶ μ' ἐπαρηγοροῦσε, γιὰ νὰ μὲ δώσῃ θάρρος. Ὑστερα ὅμως ἄρχισε νὰ γίνεται σιγανὸς καὶ συλλογισμένος.

Τρία χρόνια ἐπέρασαν, χωρὶς νὰ φάγω ψωμί νὰ 'πάγῃ στὴν καρδιά μου. 'Στα τρία χρόνια κ' ὕστερα 'γεννήθηκες ἐσύ. - Ἦταν ἡ πολλὰς ἡ χάρις 'ποὺ ἐπῆρα.

Ἐάν ἐγεννήθηκες ἐσὺ ἐκατάκατσεν ἡ καρδιά μου, μα δὲν ἡμέρεψε. Ὁ πατέρας σου σὲ ἤθελε κορίτσι. Καὶ μίαν ἡμέρα μὲ τὸ εἶπε.

- Κι' αὐτὸ καλῶς μᾶς ὥρισε, Δεσποινιώ, μὰ 'γὼ τὸ ἤθελα κορίτσι.

Ὅταν ἐπῆγεν ἡ γιαγιά σου στὸν Ἀγιοντάφο, ἔστειλα δώδεκα 'πουκάμισα καὶ τρία Κωνσταντινᾶτα, γιὰ νὰ μὲ 'βγάλη ἓνα σχωροχάρτι. Καὶ, διὲς ἐσύ! ἴσα ἴσα ἐκεῖνο τὸ μῆνα, 'ποὺ ἐγύρισεν ἡ γιαγιά σου ἀπὸ τὴ Γερουσαλῇ μὲ τὸ σχωροχάρτι, ἐκεῖνο τὸ μῆνα ἐκακοψυχοῦσα τὴν Ἀννιώ.

Κάθε 'λίγο καὶ 'λιγάκι ἐφώναζα τὴ μανίτσα. - Ἐλα δὰ, κυρά, νὰ διοῦμε· κορίτσι εἶναι; -Ναί, θυγατέρα, ἔλεγεν ἡ μαμῇ. Κορίτσι. Δὲ βλέπεις; Δὲ σὲ χωροῦν τὰ ροῦχα σου! - Καὶ νὰ πιά χαρὰ ἐγώ, 'σάν τὸ ἄκουγα!

Ἐάν ἐγεννήθηκε τὸ παιδί καὶ 'βγήκεν ἀληθινὰ κορίτσι, τότε πιά ἦρθεν ἡ καρδιά στὸν τόπο της. Τὸ ὠνομάσαμεν Ἀννιώ, τὸ ἴδιο τὸ ὄνομα ποῦ εἶχε τὸ σχωρεμένο, γιὰ νὰ μην 'ποφαίνεται πῶς μᾶς λείπει κανεὶς ἀπὸ τὸ σπίτι. - Εὐχαριστῶ σέ, Θεέ μου! ἔλεγα νύχτα καὶ 'μέρα. Εὐχαριστῶ σέ ἡ ἀμαρτωλῇ, ποῦ ἐσήκωσες τὴν ἐντροπὴ καὶ ἐξάλειψες τὴν ἀμαρτία μου!

Καὶ εἶχαμε πιά τὴν Ἀννιώ 'σάν τὰ μάτια μας. Καὶ ἐζούλευες ἐσύ, καὶ ἔγεινες τοῦ θανατᾶ ἀπὸ τὴ ζούλια σου.

Ὁ πατέρας σου σὲ ἔλεγε τὸ ἀδικημένο του, γιατί σ' ἀπόκοψα πολὺ 'νωρίς, καὶ μ' ἐμάλωνα καμμιά φορὰ, γιατί σὲ 'παραμελοῦσα. Κ' ἐμένα ἡ καρδιά μου ἐρράγιζε, 'σάν σ' ἔβλεπα νὰ χαλνᾷς. Μά, ἔλα ποῦ δὲν ἐμποροῦσα ν' ἀφήσω τὴν Ἀννιώ ἀπὸ τὰ χέρια μου! Ἐφοβούμην πῶς κάθε στιγμὴ 'μπορεῖ νὰ τῆς συμβῇ τίποτε. Καὶ ὁ πατέρας σου ὁ μακαρίτης, ὅσο καὶ ἂν 'μάλωνα κ' ἐκεῖνος, τὴν ἤθελε πιά νὰ μὴ στάξῃ καὶ τὴν βρέξῃ!

Μὰ ἐκεῖνο τὸ εὐλογημένο, ὅσο περισσότερα χάδια, τόσο ὀλιγώτερην ὑγεία. Ἐλεγες πῶς ἐμετάνοιωσεν ὁ Θεὸς γιατί μᾶς τὸ ἔδωκε. Ἐσεῖς ἦσασθε κόκκινα κόκκινα, καὶ ζωηρὰ καὶ σερπετά. Ἐκεῖνο, ἡσυχὸ καὶ σιγανὸ καὶ ἀρρώστιάρικο! Ὅταν τὸ ἔβλεπα ἔτσι χλωμὸ χλωμό, μοῦ ἤρχετο

εἰς τὸν νοῦ μου τὸ πεθαμένο, καὶ ἡ ἰδέα πῶς ἐγὼ τὸ ἐθανάτωσα ἄρχησε νὰ 'ξανακυριεύῃ μέσα μου. Ὡς ποὺ μιὰν ἡμέρα ἀπέθανε καὶ τὸ δεύτερο!

Ὅποιος δὲν τὸ ἐδοκίμασε μοναχὸς του, παιδί μου, δὲν 'ξεύρει τί πικρὸ ποτήρι ἦταν ἐκεῖνο. Ἐλπίδα νὰ κάνω ἄλλο κορίτσι δὲν ἦταν πλέον. Ὁ πατέρας σου εἶχ' ἀποθάνει. Ἄν δὲν εὐρίσκετο ἓνας γονιὸς νὰ μὲ χαρίσῃ τὸ κορίτσι του, ἤθελα πάρω τὰ βουνὰ νὰ φύγω.

Ἀλήθεια 'ποῦ δὲν ἐβγήκε καλόγνωμο. Μὰ ὅσο τὸ εἶχα καὶ τὸ 'κήδενα καὶ τὸ 'κανάκευα, 'θαρροῦσα πῶς τὸ εἶχα 'δικό μου, καὶ 'ξεχνοῦσα 'κεῖνο πῶχασα, κ' ἡμέρωνα τὴ συνείδησί μου.

Καθὼς τὸ λέγ' ὁ λόγος, ξένο παιδί 'ναι παίδεψι. Μὰ γιὰ μένα ἡ παίδεψι αὐτὴ εἶναι παρηγοριὰ κ' ἐλαφροσύνη. Γιατὶ ὅσο περισσότερο τυρρανηθῶ καὶ χολοσκάσω, τόσο 'λιγώτερο θὰ μὲ παιδέψῃ ὁ Θεὸς γιὰ τὸ παιδί 'ποὺ πλάκωσα.

Γι' αὐτὸ -νάχῃς τὴν εὐχὴ μου- μὴ μὲ γυρεύεις νὰ διώξω τώρα τὴν Κατερινιώ γιὰ νὰ πάρω ἓνα παιδί καλόγνωμο καὶ προκομμένο.

- Ὅχι, ὄχι, μητέρα! ἀνέκραξα διακόψας αὐτὴν ἀκρατήτως. Δὲν γυρεύω τίποτε. Ὑστερα ἀπ' ὅσα μ' ἀφηγήθῃς, σὲ ζητῶ συγχώρησι διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν μου. Σε ὑπόσχομαι ν' ἀγαπῶ τὸ Κατερινιώ 'σὰν τὴν ἀδελφή μου, καὶ νὰ μὴ τῆς εἴπω τίποτε πλέον, τίποτε δυσάρεστο.

- Ἔτσι νάχῃς τὴν εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας! Εἶπεν ἡ μήτηρ μου ἀναπνεύσασα. Γιατὶ, βλέπεις, τὸ 'πόνεσε ἡ καρδιά μου τὸ πολλακαμμένο, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ κακολογοῦνε. 'Ξέρω κ' ἐγὼ, μαθές; Τῆς Τύχῃς ἦτανε; τοῦ Θεοῦ ἦτανε; Τόσο κακὴ καὶ ἀνεπιδέξια ποῦ εἶναι - τὴν 'πῆρα στὸ λαιμό μου, ἐτελείωσε.

Ἡ ἐκμυστήρευσις αὕτη ἔκαμε βαθυτάτην ἐπ' ἐμοῦ ἐντύπωσιν. Τώρα μοῦ ἠνοίγησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐκατάλαβα πολλὰς πράξεις τῆς μητρός μου, αἱ ὁποῖαι πότε μὲν ἐφαίνοντο ὡς δεισιδαιμονία, πότε δὲ ὡς

αυτόχρονα μονομανίας αποτελέσματα. Τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο δυστύχημα ἐπηρέασε τόσον πολὺ τὸν βίον της ὅλον, ὅσῳ μᾶλλον ἀπλῇ καὶ ἐνάρετος καὶ θεοφοβουμένη ἦτον ἡ μήτηρ μου. Ἡ συναισθήσις τοῦ ἁμαρτήματος, ἡ ἠθικὴ ἀνάγκη τῆς ἐξαγνίσεως καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐξαγνίσεως αὐτοῦ -τί φρικτὴ καὶ ἀμείλικτος Κόλασις! Ἐπὶ εἰκοσιοκτῶ τώρα ἔτη βασανίζεται ἡ τάλαινα γυνὴ χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ κοιμίσῃ τὸν ἔλεγχον της συνειδήσεώς της, οὔτε ἐν ταῖς δυστυχίαις οὔτε ἐν ταῖς εὐτυχίαις της!

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ἐνα ἀπὸ τα γνωρίσματα τῶν ἔργων τοῦ Βιζυηνοῦ εἶναι ἡ παρουσία σ' αὐτὰ τοῦ αὐτοβιογραφικοῦ στοιχείου. Στὸ διήγημα ποια στοιχεῖα α) τοῦ περιεχομένου καὶ β) τῆς ἀφήγησις επαληθεύουν αὐτὴ τὴ διαπίστωση;

ΜΟΝΑΔΕΣ 20

2. Ποιὸς εἶναι ὁ ρόλος τῆς ἐγκιβωτισμένης ἀφήγησις στὴν ἐξέλιξη τοῦ μύθου;

ΜΟΝΑΔΕΣ 20

3. Τα συναισθήματα τοῦ ἀφηγητῆ –παιδιοῦ πρὸς τὴν Ἀννιώ καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῶν γονιῶν τοῦ πρὸς αὐτὸν δίνονται μέσα ἀπὸ τὴν ὀπτικὴ γωνία τῆς μητέρας τοῦ. Γιατί, κατὰ τὴ γνώμη σας, ὁ συγγραφέας ἐπιλέγει αὐτὴ τὴν τεχνική;

ΜΟΝΑΔΕΣ 20

4. Νὰ σχολιάσετε σὲ μια παράγραφο 100-120 λέξεων τὸ ἐξῆς ἀπόσπασμα τοῦ κειμένου:

« Ἀληθεια 'που δεν εβγηκε καλόγνωμο.....καὶ προκομμένο.»

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ι. ΠΟΛΕΜΗ **«Η ΜΑΝΝΑ»**

Ὁ Δήμος ὁ σκληρόκαρδος
μὲ χέρια ἀφορεσμένα
κτυπά καὶ δερνεὶ ἀλύπητα
τὴ μάννα πὺν τὸν' γέννα

ὡς πὺν μὲρα ἡ δύστυχη
μὲς τοῦ καημοῦ τὸ βάρος
πικρά τὸν καταράστηκε:
πὺν νὰ σε κόψει ὁ Χάρος

Το λόγο δεν απόσωσε
να κι η κατάρρα πιάνει,
να το κι ο Χάρος που 'ρχεται
με κοφτερό δρεπάνι.

Τα κόκκαλά του τρίζουνε
τα μάτια αλληθωρίζουν
τα παγωμένα χνώτα του
του λιβανιού μυρίζουν

- Κυρά το Χάρο φώναξες ;
Εμένα λένε Χάρο
πουναι τον μάνα , πούναι τον
το γιο σου να τον πάρω;

- Παράκουσες κυρ- Χάροντα
μα τη ζωή του Δήμου!
Εγώ για μένα σ' έκραξα
κι όχι για το παιδί μου.

Να συγκρίνετε την μάνα του διηγήματος του Βιζυηνού με βάση την
εξομολόγηση της με την μάνα του παραπάνω ποιήματος.

ΜΟΝΑΔΕΣ 20

**ΟΙ ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΘΑ
ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΜΑΣ**

www.apolito.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΝΑ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. ΤΟ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

α.) Αναφορικά στο περιεχόμενο, το διήγημα βασίζεται στο αυτοβιογραφικό στοιχείο, αφού αναπλάθονται προσωπικά βιώματα. Αρχικά, ο αριθμός μελών της οικογένειας και τα ονόματά τους καθώς και τα έντονα προσωπικά βιώματα του αφηγητή. Επιπλέον, η αναφορά περιστατικών της ζωής του αφηγητή όπως ο ξενιτεμός του, η διαμονή στην Πόλη. Δίνεται, λοιπόν, η εντύπωση ότι ο συγγραφέας αφηγείται ατομικά και οικογενειακά γεγονότα χωρίς να είναι τίποτα δημιουργήματα της φαντασίας του.

β.) Αναφορικά στα στοιχεία αφήγησης, αυτά που επιβεβαίωσαν την ύπαρξη αυτοβιογραφικού στοιχείου είναι η πρωτοπρόσωπη αφήγηση, το ομώνυμο αφηγητή και συγγραφέα, τα ονόματα της οικογένειας που ταυτίζονται με τα πραγματικά, ο δραματοποιημένος αφηγητής και τέλος η εσωτερική εστίαση.

2. Η αποκάλυψη γίνεται με εγκιβωτισμένη αφήγηση. Η φράση «αμαρτία μου, βλέπεις, δεν εσώθηκεν ακόμην» δίνει νέα τροπή στην πλοκή του έργου και αποτελεί προσήμανση για την αποκάλυψη του μυστικού. Η μητέρα διακατέχεται από ψυχικό και ηθικό βάρος, κάτι το οποίο παρερμηνεύει ο Γιώργης. Η αποκάλυψη προδιαθέτεται με την σοβαρότητα της κατάστασης που τονίζει η μητέρα. Η μητέρα αποκαλύπτει το μυστικό θέτοντας ως αίτιο του φόνου την κούρασή της. Η επανάληψη του ρήματος κουράζομαι λειτουργεί ηθικά ως απενεχοποίηση του ακούσιου φόνου. Υπάρχει έντονο συναίσθημα και η διήγηση ακολουθεί αυστηρή χρονολογική σειρά. Η ενότητα κλείνει με την αλλαγή στη στάση του αφηγητή προς το Κατερινιώ.

Είναι η πιο εκτενής και η πιο περίτεχνα δοσμένη, καθώς αποτελεί το πιο σημαντικό και συγκλονιστικό τμήμα του κειμένου λύνοντας την απορία του τίτλου. Η αποκάλυψη προετοιμάζεται μ' ένα διάλογο και αρχίζει με τη χαρακτηριστική αφηγηματική φράση «Ήταν τότε...». Η μητέρα δίνει όλες τις λεπτομέρειες εκείνης της νύχτας, οι οποίες μας βοηθούν να κατανοήσουμε την προσκόλληση της στην Αννιώ, την εμμονή της στις υιοθεσίες κοριτσιών, καθώς και την παθολογική της συμπεριφορά στα κορίτσια που υιοθετούσε κάθε φορά.

3. Η στάση του Γιωργή απέναντι στην Αννιώ είναι θετική, καθώς ο ίδιος έχει αποκαλύψει από την αρχή ότι δεν αγανακτούσε από την εύνοια που έδειχνε η μητέρα στο πρόσωπο της. Αντίθετα ένιωθε γι' αυτήν αγάπη και στοργή. Αυτή είναι η οπτική γωνία από την οποία βλέπει ο αφηγητής τη στάση του απέναντι στην Αννιώ. Η μητέρα όμως στην αφήγηση της αποκαλύπτει το αντίθετο, αφού τονίζει ότι ο Γιωργής ζήλευε που έδειχνε τέτοια φροντίδα στην Αννιώ. Βέβαια συμπληρώνει ότι η αντίδραση του ήταν δικαιολογημένη αφού η ίδια είχε απογαλακτίσει πολύ νωρίς το Γιώργη, εξαιτίας της ασθένειας της

Αννιώ, τον παραμελούσε ,γι' αυτό και ο πατέρας τον αποκαλούσε «το αδικημένον του» .

Οι δύο πλευρές έρχονται σε αντίθεση , η οποία είναι όμως φαινομενική, γιατί αναφέρονται σε δυο διαφορετικές πραγματικότητες. Η μητέρα κάνει λόγο για τη βρεφική ηλικία του Γιωργή , από την οποία εκείνος δεν έχει μνήμες, ενώ ο Γιωργής αναφέρεται σε βιώματα της παιδικής του ηλικίας. Και οι δύο, λοιπόν, οπτικές γωνίες αληθεύουν.

Το γεγονός ότι στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο συγγραφέας επιλέγει να παρουσιάσει τη συμπεριφορά του Γιωργή προς την Αννιώ από την οπτική της μητέρας διακιοιολογείται από την θέληση του συγγραφέα να φωτίσει όλες τις πλευρές των γεγονότων και έτσι να αποκτήσει ο αναγνώστης πιο αντικειμενική εικόνα για τα πράγματα και τα πρόσωπα. Παράλληλα, η οπτική της μητέρας για τη συμπεριφορά της ίδιας και του άντρα της προς το Γιωργή έχει την έννοια της συνγνώμης και ουσιαστικά αποτελεί δικαίωση για το Γιωργή έπειτα από τόσα χρόνια.

4. Η μητέρα έχει περάσει όλη της τη ζωή στην ενοχή, κάτω από το βάρος του συναισθήματος της ενοχής , θεωρώντας ότι όλα τα πλήγματα που δέχεται είναι η τιμωρία του Θεού για το αμάρτημά της. Θεωρεί ότι με την τιμωρία της ανακουφίζεται και για να ενισχύσει την ανακούφιση προχωρά στις συνεχόμενες υιοθεσίες, «Μ□ γι□ μ□να □ πα□δεψι α□τ□ ε□ναι παρηγορι□ κ' □λαφροσ□νη.». Οι συνεχείς υιοθεσίες συνιστούν την αυτοτιμωρία της, ως πράξεις ανακούφισης και εξιλέωσης. Θεωρεί ότι αναπληρώνει το νεκρό παιδί με αποτέλεσμα να απαλλάσσεται από τις τύψεις. Η μητέρα βλέπει την τιμωρία του Θεού ως εξιλέωση και τις υιοθεσίες μέσο ώστε να απαλλαγεί από τις τύψεις.

5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

α.) Η μάνα στο απόσπασμα του Βιζυηνού:

- Η Δεσποινιώ ταυτίζει την λύτρωση της με την υιοθεσία ξένων παιδιών θηλυκού γένους.
- Είναι αυτονόητο ότι αγαπάει τα παιδιά της , δουλεύει άλλωστε σκληρά για να τα θρέψει, και είναι έτοιμη να κάνει οποιαδήποτε θυσία για να τα προστατεύσει.
- Στο κεντρικό πλαίσιο του ψυχισμού της ,όμως, προβάλλεται η αδιέξοδη αγάπη για τα παιδιά που πέθαναν ή πεθαίνουν εξαιτίας της, και το βάρος της αμαρτίας την οποία εξομολογείται στο Γιωργή.

β.) Η μάνα στο ποίημα του Πολέμη:

- Φαίνεται να έχει άσχημη σχέση με το γιο της , καθώς εκείνος την κακοποιεί.
- Στην απελπισία της τον καταριέται και εύχεται να πεθάνει.
- Τη στιγμή όμως που έρχεται ο «χάρος» να πάρει το γιο της , εκείνη φαίνεται να μετανιώνει και του λέει ξεκάθαρα ότι τον φώναξε για εκείνην. Μετανιώνει λοιπόν και αυτή για τη κατάρα της και προσπαθεί να εξιλεωθεί προσφέροντας τον εαυτό της στη θέση του γιου της.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΝΑ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ